

Het Zuyderlandziekenhuis in Heerlen dreigt rond 2030 alle bedden voor opnames én de spoedeisende hulp kwijt te raken.

Dit is een van de twee opties voor de top van Zuyderland, dat te weinig personeel en geld zegt te hebben om alle zorg in beide ziekenhuizen in Heerlen en Geleen te handhaven.

De gemeente Heerlen reageert verbolgen en noemt het scenario 'volstrekt onaanvaardbaar'. Benti Banach en Jos Adriaens

Woensdag 12 juli 2023 om 15:45

Concreet liggen er nu twee scenario's voor de toekomst van het Heerlense ziekenhuis.

Scenario 1 behelst dat de spoedeisende hulp (SEH), intensive care (ic) en alle bedden voor opnames naar Geleen verhuizen, waar dan uitbreiding nodig is. In Heerlen komt dan een dagbehandelingscentrum met zes tot tien operatiekamers en waarschijnlijk een deel spoedzorg.

Scenario 2 blijven de SEH en IC blijven in afgeslankte vorm in Heerlen en daar komt ook nieuwbouw met bedden voor opnames, al zijn dat er dan een stuk minder dan nu. In beide scenario's voldoet Zuyderland aan de landelijke norm dat patiënten per ambulance binnen 45 minuten bij een SEH moeten kunnen zijn.

Sloop

Het idee om het ziekenhuis in Heerlen op de schop te gooien, komt voort uit de al eerder geplande sloop van het zogenoemde beddenhuis (de hoogbouw waar patiënten opgenomen kunnen worden) omdat het gebouw te oud is. Ook is er een tekort aan verpleegkundigen en artsen om twee grote locaties met alle functies te kunnen blijven runnen. Bestuursvoorzitter David Jongen: „Het lukt nu al niet om de capaciteit van operatiekamers en de spoedeisende hulp volledig te benutten. En dat wordt de komende jaren nog erger. Twee goede ziekenhuizen blijft het uitgangspunt. Nu is de complexe zorg in Heerlen geconcentreerd en de planbare zorg in Sittard-Geleen. Dat is niet altijd even logisch geregeld.”

Volgens signalen uit het ziekenhuis zou de raad van bestuur van Zuyderland een voorkeur hebben voor het scenario waarbij de SEH, ic en de bedden voor opnames uit Heerlen verdwijnen. Jongen ontkent echter dat er op dit moment een voorkeursvariant is.

Onaanvaardbaar

De Ouderenpartij Heerlen waarschuwt het gemeentebestuur in een brief voor een scenario waarin het Heerlense ziekenhuis na 2030 'nog slechts een polikliniek heeft', maar geen beddenhuis en spoedeisende hulp meer. De gemeente Heerlen reageert verbolgen: „Dit is volstrekt onaanvaardbaar. Het is van essentieel belang voor Parkstad dat het ziekenhuis in zijn volle omvang in Heerlen blijft”, vindt wethouder Peter van Zutphen (Zorg, SP). „We zijn het dichtstbevolkte gebied van Limburg”, zegt burgemeester Roel Wever over die claim van Heerlen.

Ik snap dat, maar wij werken niet voor de gemeente Heerlen”, reageert Jongen. „Wij werken voor de hele mijnstreek, met zo'n 460.000 patiënten. En het klopt niet dat Heerlen alleen poliklinieken overhoudt. In scenario 1 komt er een dagbehandelingscentrum met operatiekamers en waarschijnlijk een stukje spoedzorg. In scenario 2 blijven er twee locaties met een SEH en IC.”

Gevoelig

Zuyderland gaat drie- tot vierhonderd miljoen euro investeren en wil de zorg in beide ziekenhuizen zo efficiënt mogelijk inrichten. Een besluit hierover wordt eind dit jaar verwacht.

Eerst praat Jongen met zorgverzekeraars, banken en het ministerie van VWS. „Zij zijn onze opdrachtgevers en financiers.

Daarna praten we met gemeenten en de bevolking.” Zuyderland realiseert zich dat sluiting van (delen van) een ziekenhuis gevoelig ligt, zoals eerder ook al bleek bij de afslanking van de ziekenhuizen in Kerkrade en Brunssum.

Oncologie

De ziekenhuisbranche wacht volgens Jongen meer veranderingen. Onder de noemer 'zo thuis mogelijk' monitort Zuyderland al chronische patiënten digitaal vanuit hun thuissituatie. „Er zijn minder opnames en de ligduur is flink verkort.” De verpleegcentra van de ziekenhuizen in Heerlen en Geleen hebben samen nu 460 bedden (275 in Heerlen en 185 in Geleen). „Door de nieuwe aanpak verwacht ik dat we er dit jaar nog 25 kunnen schrappen”, zegt Jongen.

De bestuursvoorzitter neemt afstand van signalen uit zijn organisatie dat de plannen leiden tot een **jaarlijkse reductie van 25 fte**. „Dan weet u meer dan ik. De scenario's zijn nog niet uitgewerkt.” Wel geeft hij aan dat ziekenhuizen afspraken moeten gaan maken over oncologie. „In de toekomst ga je voor de ene kanker naar Zuyderland en voor een andere vorm bijvoorbeeld naar Maastricht of Venlo.”

Heerlen/Vaals - Het nieuws dat het Zuyderlandziekenhuis in Heerlen na 2030 mogelijk geen spoedeisende hulp (SEH) en beddenhuis (opnames) meer heeft, is ingeslagen als een bom. Er is veel animo voor verzet.

Jos Adriaens en Benti Banach
Donderdag 13 juli 2023 om 21:23

Theo de Groot (Ouderenpartij Heerlen) is boos dat bestuursvoorzitter David Jongen van Zuyderland eerst met zorgverzekeraars en banken gaat praten en pas daarna met inwoners en gemeenten. „Ik vind dat arrogant. Beseft hij dat een ziekenhuis geen bedrijf is, maar er primair moet zijn voor het welzijn van mensen?”

Hij roept op tot een breed tegenoffensief van de politiek. Burgemeester Roel Wever heeft hem laten weten het binnen de regio Parkstad te hebben besproken: 'We zullen niet aarzelen om niet alleen richting Zuyderland te ageren, maar ook richting zorgverzekeraars, minister en Kamerleden'.

Manifestatie

Timoer Reijnders van de SP Heerlen kondigt een manifestatie aan in september. „Een partij-overstijgende bijeenkomst, want dit raakt ons allemaal.” Hij wijst erop dat Parkstad de grootste stedelijke regio is in Limburg, waar veel mensen gebukt gaan onder armoede en een slechte gezondheid. „Dit mag niet gebeuren. Parkstad verdient een volwaardig ziekenhuis.”

Peter Bertholet van de Stadsregio Parkstad Limburg wijst op het rapport 'Elke Regio Telt': „**Parkstad is een regio die is verzwakt door economisch rendementsdenken**. Als dit doorgaat, is het de enige stedelijke agglomeratie met meer dan 200.000 inwoners zonder volwaardig ziekenhuis.”

Mensenlevens

BurgerBelangen Kerkrade is geschrokken. „Dit is een ramp voor onze burgers”, zegt fractieleider Nettie Paul-Ubachs. „Het leidt tot veel reistijd en -kosten. En toenemende druk op de eerstelijnszorg.” Evenals Ton Embregts van GBBL in Landgraaf schaart zij zich achter de oproep voor regiobreed verzet. „Dit is een slechte zaak”, vindt hij. „Bij spoed gaat het immers om mensenlevens.”

Het Brunssumse VVD-raadslid Frank Joosten: „Voor sommige inwoners van Brunssum liggen de ziekenhuizen van Heerlen en Geleen even ver, maar wij zijn solidair met de rest van de regio.” Ook Heuvellandgemeenten als Vaals zijn aangewezen op het Heerlense ziekenhuis. „We moeten kijken hoe gemeenten druk kunnen uitoefenen”, zegt Roger Braun (Het Alternatief). „Een deel van onze inwoners is Duits en gaat naar Aken. Voor Nederlanders is dat lastiger.”

Patiënten

Esther van Engelshoven van Huisartsen Oostelijk Zuid-Limburg (HOZL) noemt het afschalen van het Heerlense ziekenhuis 'niet per definitie onbespreekbaar'.

Ze kan zich voorstellen dat patiënten twintig kilometer verder rijden voor betere zorg, maar ook dat mensen in Parkstad ongerust zullen zijn. HOZL gaat de mening van de huisartsen peilen. Zorgverzekeraar CZ wacht de presentatie van Zuyderland af. „Voor ons is belangrijk dat de zorg in de regio toekomstbestendig is en dat goed wordt omgegaan met mensen en middelen”, zegt een woordvoester.

Op social media reageren patiënten boos. ‘Voor mensen zonder auto en een dikke beurs wordt een ziekenhuisbezoek bijna onmogelijk’, zegt Mart Corsius. ‘Gooi Heerlen ook maar dicht, zoals eerder in Kerkrade en Brunssum gebeurde. De kosten rijzen de pan uit, maar het aanbod wordt steeds minder’, vindt Tanja Ghijzen.

Een groot gebrek aan personeel maakt het voor het Zuyderland ziekenhuis in Heerlen ondoenlijk om in de toekomst de spoedeisende hulp (SEH) te behouden, en ook het geboortecentrum en het beddenhuis moeten er weg.

16 september 2023

Die worden geconcentreerd in het andere ziekenhuis van Zuyderland in Sittard-Geleen. "Het laten zoals het nu is, daar hebben we de mensen niet voor".

Dat zei directeur David Jongen van het Zuyderland Ziekenhuis vrijdag na afloop van overleg met burgemeesters en wethouders in de regio en de Limburgse gedeputeerde Marc van Caldenberg (SP). Gemeenten en provincie lieten de afgelopen dagen hun afkeuring blijken over de plannen van Zuyderland.

"We stuiten op een muur van emoties", zei Jongen. "Wij willen met elkaar praten op basis van ratio en feiten. Er moet een grote klus geklaard worden, en dat kunnen wij niet alleen. We gaan nu verkennen hoe we de handen ineen kunnen slaan."

Een **Ziekenhuis Alliantie van gemeenten en andere organisaties** die behoud van de huidige voorzieningen in Heerlen wil, is gekant tegen de plannen van het ziekenhuisbestuur.

De alliantie stelt dat de regio rond Heerlen een van de grootste stedelijke gebieden is in Nederland, maar dan wel een met heel veel armoede, een gemiddeld slechte gezondheid van de inwoners en met de grootste vergrijzing in het land. Een woordvoerder van de alliantie zei het onlogisch te vinden om juist hier de acute zorg weg te halen.

Vergrijzing

Maar Jongen wees erop dat Zuyderland te maken heeft met een sterk vergrijzende bevolking én sterk vergrijzend personeel. "We zullen samen moeten proberen de ziekenhuiszorg in de lucht te houden. Dat kan niet door alles te laten zoals het nu is."

Het verouderde ziekenhuis in Heerlen wordt grondig verbouwd. **Heerlen wordt dan een grootschalig centrum voor dagbehandeling, terwijl Sittard-Geleen een 24-uursvoorziening behoudt met acute zorg en beddenhuis.** Dat is het plan. "We blijven zorgen voor de hele mijnstreek, en willen niet dat de regio rond Heerlen dit als verlies voelt", benadrukte Jongen.

Hoe nu verder, daarover gaat het ziekenhuis de komende weken en maanden praten met de bevolking, zei hij. "We neigen wel naar een bepaalde kant", erkende hij, "maar we gaan eerst met iedereen praten."

Nieuwe mentale dreun voor de Mijnstreek: verdwijnen beddenhuis en spoedeisende hulp
Dit weekeinde is in Heerlen een demonstratie tegen het mogelijke verdwijnen van de spoedeisende hulp en de operatiekamers uit het ziekenhuis. Doorgeslagen efficiency of de

onvermijdelijke introductie van nieuwe vormen van zorg? 'Er komt straks juist veel méér zorg in Heerlen.'

Michiel van der Geest 22 september 2023, 05:00

Kijk, zegt Theo de Groot, daar komen vier nieuwe bioscoopzalen. En heb je de nieuwe appartementen bij het station gezien? Lijkt in niets meer op het beruchte drugshol dat het ooit was, toch? Elke week is hier trouwens wel een evenement: net Cultura Nova gehad, en nu hangen de spandoeken voor het aankomende Kids Weekend alweer boven de Saroleastraat.

Waar we vooral niet in moeten blijven hangen, zegt De Groot tijdens een wandeling in het centrum van Heerlen, is het chagrijn over de sluiting van de mijnen. Na decennia van overheidsinvesteringen is de stad uit het dal geklommen, willen mensen er weer wonen, zitten de bedrijventerreinen vol, lijkt Heerlen de klap van de tijden met torenhoge werkloosheid eindelijk te boven.

Maar ja, als dan de spoedeisende hulp (SEH), de ic en zelfs de mogelijkheid tot overnachten uit het plaatselijke ziekenhuis dreigen te verdwijnen, dan blijkt de sluiting van de mijnen plots weer een open wond. De Groot: **'Als je met een bedrijfsmatige bril kijkt en de zorg zo efficiënt mogelijk wilt benaderen, zal het vanuit het ziekenhuis gezien best kloppen.'**

Maar de maatschappelijke consequenties zijn te groot. Mensen krijgen een nieuwe mentale dreun, weer hebben ze het gevoel dat er iets van ze wordt afgenomen.'

Volwaardig ziekenhuis

Deze zomer werd duidelijk dat het ziekenhuis in Heerlen zal moeten veranderen. Het ziekenhuis (bouwjaar 1968) is onderdeel van Zuyderland MC, dat ook nog een – gloednieuwe – locatie heeft in het 20 kilometer verderop gelegen Sittard-Geleen. In 2030 is het gebouw in Heerlen aan het eind van zijn Latijn, aanleiding voor Zuyderland om plannen te maken voor hoe de zorg in de mijnstreek er de komende veertig jaar uit zal moeten zien. Voorkeursscenario: **alle acute zorg (SEH, ic, het beddenhuis) gaat naar Sittard**, in Heerlen komt een nieuw pand voor alle dagbehandelingen, polikliniekafspraken en dagoperaties.

Toen De Groot, oppositieleider in de gemeenteraad als lid van de Ouderen Partij Heerlen, van het plan hoorde, schoot hij in de actiemodus. Samen met de SP richtte hij nog dezelfde avond op het gemeentehuis de **Ziekenhuisalliantie** op. Alle partijen in de raad sloten zich erbij aan, en later ook alle partijen en colleges van de andere Parkstad-gemeenten: Landgraaf, Kerkrade, Brunssum. Deze zaterdag is er een protestmars met maar één boodschap: een verbouwing is prima, zolang SEH en beddenhuis maar openblijven in Heerlen.

De Groot: 'Parkstad heeft 257 duizend inwoners, het is de vijfde stedelijke regio van Nederland, groter dan Eindhoven en Groningen. Daarvan zou ook niemand accepteren dat er geen volwaardig ziekenhuis overblijft.' Zijn vrees: welk bedrijf of gezin wil zich nou vestigen in een regio zonder compleet zorgaanbod?

Theo de Groot (Ouderen Partij Heerlen) schoot in de actiemodus met het opzetten van de bredere Ziekenhuisalliantie. Beeld Raymond Rutting / de Volkskrant

Theo de Groot (Ouderen Partij Heerlen) schoot in de actiemodus met het opzetten van de bredere Ziekenhuisalliantie. Beeld Raymond Rutting / de Volkskrant

Wereld van emoties

Het is 'de wereld van emoties' waarop het 'heel inhoudelijke en rationele verhaal' van Zuyderland stuit, zegt David Jongen, bestuursvoorzitter van het ziekenhuis. 'Ik kom uit de Mijnstreek, dus ik snap die emoties goed. Daarom hebben wij een grote verantwoordelijkheid om die beide werelden elkaar te laten bereiken.'

Want de zorg, zegt Leonne Prompers, voorzitter van de artsen in het ziekenhuis, stevent af op een 'perfect storm', en in Zuid-Limburg waait die met orkaankracht. De vergrijzing slaat er harder

toe, de regio staat bovenaan in slechte lijstjes als alcoholgebruik, roken, diabetes, overgewicht. 'Terwijl er hier juist relatief weinig mensen zijn om hun zorg te leveren.'

Nu al, zegt Jongen, is het door het tekort aan personeel bijna onmogelijk om de twee ziekenhuizen 24 uur per dag spoedzorg te laten draaien. Laat staan in 2030. De SEH koste wat kost overeind houden? 'Dat is alsof je ons een stuk ijzer in handen geeft en zegt 'breek het maar'.'

Bovendien, van de miljoen patiëntencontacten die het ziekenhuis jaarlijks heeft, zijn er 960 duizend helemaal niet op de SEH, een operatiekamer of via een opname in het ziekenhuis. Voor die 96 procent zorg wil het ziekenhuis juist 150 miljoen euro in Heerlen investeren voor de modernste vorm van ziekenhuiszorg. Prompers: 'Er komt straks juist veel méér zorg in Heerlen.' 21ste eeuw

Het blijven vasthouden aan een SEH en een beddenhuis om de hoek mag logisch voelen, het strookt niet meer met wat een ziekenhuis nu is, vinden zij. Jongen: 'In 1996 had deze regio nog 2.500 ziekenhuisbedden. Bij de fusie van Heerlen en Sittard in 2015 waren dat er al achthonderd. Nu hebben we er nog maar vierhonderd.' Betere medische behandelingen, meer digitalisering, een patiënt kan vaak op dezelfde dag nog naar huis.

Prompers: 'Ik kan me best voorstellen dat het idee van een volwaardig ziekenhuis in de buurt veilig voelt, maar we hebben de zorg nu ook al verdeeld.' Een patiënt uit Vaals met een maagbloeding gaat naar Sittard, kom je uit Eijsden en heb je een hartinfarct, dan ga je naar Heerlen. 'Dat is al jaren zo en gaat ontzettend goed.'

Richard Janssen, emeritus hoogleraar organisatie van de zorg, kan zich het sentiment in de regio goed voorstellen. Ooit was Heerlen het grootste ziekenhuis van Limburg, met een uitstekende reputatie. Maar na de mijnsluitingen kreeg Maastricht een academisch ziekenhuis, de ziekenhuizen van Kerkrade en Brunssum verdwenen eerder deze eeuw, terwijl de ziekenhuizen in Sittard en Geleen het na een fusie 'voor elkaar kregen een kathedraal van een ziekenhuis te bouwen'.

Maar, zegt Janssen, 'het ziekenhuis van de 21ste eeuw is geen kathedraal, maar – en nu overdrijf ik een beetje – een online platform. Diagnostiek, preventie, thuismonitoring, daar draait het straks om.' **Wat de bewoners terug moeten vragen, zegt Janssen, is sterke huisartsenzorg, genoeg huisartsenposten en een goed ambulancenetwerk.** 'Als ziekenhuis zo'n verhaal vertellen, over nieuwe inzichten die deels nog moeten worden waargemaakt, tegenover zo'n sterk sentiment, dat is niet makkelijk.'

De Ziekenhuis Alliantie

Op dit moment bereidt de Ziekenhuis Alliantie een burgerinitiatief voor. De regels en procedures om dit correct op te zetten worden onderzocht. Daarna komen wij graag bij jullie hierop terug. Wordt vervolgd!

Het Zuyderland ziekenhuis in Heerlen dreigt in 2030 alle bedden voor opnames en de spoedeisende hulp kwijt te raken. Dat is ongelofelijk slecht nieuws voor onze regio. We mogen dit niet laten gebeuren! Daarom hebben de gezamenlijke politieke partijen uit de gemeenteraad van Heerlen zich georganiseerd in de Ziekenhuisalliantie.

De voltallige gemeenteraden van Brunssum, Landgraaf, Kerkrade, Voerendaal, Simpelveld, Gulpen-Wittem & Vaals hebben zich ook aangesloten bij de Ziekenhuisalliantie. De parkstad is een stedelijke regio met maar liefst 257.000 inwoners, die wordt gekenmerkt door bovengemiddelde armoede en een grote zorgbehoefte. De Parkstad is daarmee groter dan Eindhoven of Groningen, steden waarvan het terecht ondenkbaar is dat ze geen ziekenhuis hebben. Het ziekenhuis in Heerlen is het enige volwaardige ziekenhuis in de regio. Bovendien

zijn ook de gemeenten uit het Heuvelland, zoals Vaals en Gulpen, aangewezen op het ziekenhuis in Heerlen.

Onze boodschap is helder: behoud het Zuyderland ziekenhuis in zijn huidige vorm, met een volwaardige spoedeisende hulp en voldoende opname- en behandelcapaciteit, afgestemd op de omvang van de bevolking!

De Ziekenhuisalliantie organiseert 23 september aanstaande een grote protestmars voor het behoud van een volwaardig ziekenhuis in de Parkstad en we roepen iedereen op om mee te doen!

Laat je stem horen, of je nu jong of oud, rijk of arm, politicus of geen politicus bent! Hoe meer mensen hun geluid laten horen, hoe krachtiger dit te horen zal zijn voor de directie van Zuyderland, de zorgverzekeraars en de politici in Den Haag!

Heeft u vragen? Mail ons: ziekenhuisparkstad@heerlen.nl

De alliantie Nationaal Programma Heerlen-Noord biedt Zuyderland hulp aan om in Heerlen een volwaardig ziekenhuis te kunnen behouden. Bijvoorbeeld door huisvesting te regelen voor zorgmedewerkers.

Door Jos Adriaens

Donderdag 5 oktober 2023 om 14:00

‘Kies niet voor de Alleingang, maar maak gebruik van alle ervaring, kennis, ideeën en draagkracht die in de stad en streek te vinden zijn’, schrijft de alliantie in een open brief aan Zuyderland.

De alliantie vindt het een ‘zeer slechte ontwikkeling voor de regio, en het kwetsbare gebied Heerlen-Noord in het bijzonder’, als het Heerlense ziekenhuis z’n 24 uurszorg kwijtraakt. [Vanwege een groeiend personeelstekort](#) overweegt Zuyderland in 2030 de spoedzorg en het beddenhuis naar Sittard-Geleen te verplaatsen en het Heerlense ziekenhuis om te vormen tot dagbehandelingscentrum.

Huiswerk

„Een realistisch probleem, waarvoor meerdere oplossingen mogelijk zijn. Daarover willen wij graag meedenken”, zegt directeur Barry Braeken van Weller, een van de alliantiepartners.

„Als personeelstekort het grootste probleem is, kunnen wij als corporaties samen met de gemeente hier huisvesting regelen voor zorgmedewerkers die elders in het land geen woning vinden. Ook de onderwijsinstellingen in onze alliantie kunnen wellicht iets betekenen.”

In een reactie zegt bestuursvoorzitter David Jongen van Zuyderland nog veel huiswerk te moeten doen. „Dat pakken we de komende maanden zeker op in verbinding met alle partijen die de alliantie noemt. Wij zijn dit proces nu samen met CZ aan het inrichten.” Onlangs kreeg Jongen, die „ook na 2030 topziekenhuiszorg voor de hele mijnstreek” belooft, 33.697 protesthandtekeningen.

Lees ook: Protestmars voor behoud ziekenhuis Heerlen: ‘Als ik een spuit moet krijgen om niet in shock te raken, is Sittard te ver weg’

Tunnelvisie

De gemeente Heerlen en de provincie zijn bereid de beurs te trekken om een volwaardig ziekenhuis overeind te houden.

„Dan moet er wel een goed plan zijn. Daar kunnen wij bij helpen”, zegt Braeken. Hij wijst op de brede expertise in de alliantie van onder meer gemeente, Rijk, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, zorg- en welzijnsinstellingen. ‘Wij kunnen integraal naar een probleem kijken. Dat kan u helpen in het kiezen van de juiste oplossingsrichting. Wij vrezen anders voor tunnelvisie, die kan leiden tot zware inperking van de zorg in onze regio’, staat in de brief. Inwoners van Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Landgraaf, Voerendaal, Simpelveld, Beekdaelen, Vaals, Gulpen-Wittem en Valkenburg maken gebruik van het ziekenhuis in Heerlen. De vergrijzing en armoede zijn groot in Parkstad, dat te boek staat als ziekste regio van Nederland.

Minister

Zorgminister Ernst Kuipers vindt „dat de politiek het eerlijke verhaal moet durven vertellen”. Dat er per definitie een volwaardig ziekenhuis moet blijven, vindt hij niet het eerlijke verhaal. Kuipers wijst erop dat de ziekenhuiszorg flink verandert. Ook hij stelt dat door personeelstekorten 24 uurszorg niet meer overal houdbaar is.

Braeken: „Bij een eerlijk verhaal hoort ook een dialoog, waarbij je kijkt naar de kenmerken van de regio. Dat mis ik nu. Samen moeten we tot het gaatje gaan om in Heerlen een volwaardig ziekenhuis te houden.”